

Language Czech
Text

Pro společenství výšších rostlin českosaského výškového horského podhorského **subatlantských druhů** (např. mokřadní vstavačovolisté, svázel skalní, mochna anglická) až kapradina žebrovnice různolistá). Zajímavostí je také výskyt **podhoršských a horských druhů** v nízkých nadmořských výškách v blízkosti v hluboce zaženutých soutěskách.

Teplomilné druhy se naopak vyskytují na výslunných Čedičových vrších, v kaňonu Labe a v nejjižnější části CHKO Labské pískovce. Velkým problémem, především v okolí vodních toků a lidských sád, je zájen nepříznivých druhů.

Žebrovnice různolistá. Foto: Zdeněk Patzelt

Â

Rokle a soutěsky

V hluboce zaženutých soutěskách a dnech roklích panuje chladný a vlhký klima, díky kterému se zde setkáváme s typickými horskými a podhoršskými druhy rostlin, jak jsou [řepa objímavá](#) (*Streptopus amplexifolius*), [devátsil bílá](#) (*Petasites albus*), [sedmikvětek evropský](#) (*Trientalis europaea*), plavuň [vraneč jedlová](#) (*Huperzia selago*) a plavuň [puškvívá](#) (*Lycopodium annotinum*). V nejchladnějších roklích roste jako velká rarita **violka**

dvoukvětka (*Viola biflora*), která se jinak vyskytuje zejména ve vysokých horách a v arktických oblastech a patří mezi tzv. glaciální relikty (zůstaly po doby ledové).

Violka dvoukvětka. Foto: Zdeněk Patzelt

[ZPĚT NA ÚVOD](#)

Skály a sutě

Na osluněných vrcholech pískovcových skal a jižní exponovaných stěnách nalezneme malopložné skalní výsadbě a brusnicové keřové porosty, kde plevel daje význam obecné (*Calluna vulgaris*), brusnice borůvka a b. brusinka (*Vaccinium myrtillus*, *V. vitis-idaea*). Naopak na vlnách a zastíněných skalách ostrozách roste [rojovník bahenní](#) (*Ledum palustre*) a vzácná [lávica černá](#) (*Empetrum nigrum*).

Vášes obecné. Foto: Vojtěch Sajka

Sutě jsou v leskosaském a výšcarsku vždy větší a většinou na nepáskovcových horninách (např. žuly v dolní Labe nebo jednoduché na svazích kopců). Po obvodu rozsáhlých suťových polí na Ralském vrchu roste [rybák alpinský \(Ribes alpinum\)](#), na pohyblivých sutích se vzácně vyskytuje teplomilná tolita lachovská (*Vincetoxicum hirundinaria*).

ZPĚT NA Úvod

Lesy

Podrost [bučin a doubrav](#) na nejčastějších páskovcích je extrémně druhově chudá. Vyskytuje se zde jen několik druhů, jako např. **bika hajná** (*Luzula luzuloides*), **metlička kávová** (*Deschampsia flexuosa*), **árněček luční** (*Melampyrum pratense*), **brusnice borůvka** (*Vaccinium myrtillus*) a několik kapradin. **hasivka orlička** (*Pteridium aquilinum*). V dolních a roklích, kde původně rostly podhorské jedlobučiny, se vyskytuje např. **pstroček dvoulistý** (*Maianthemum bifolium*), a kapradina **ářebrovice rámčolistá** (*Blechnum spicant*). Tzv. [květnatá bučina](#) vyskytuje se na nejčastějších horninách jsou domovem pestřího společenstva bylin, ke kterým patří např. na jaře vykvétající **kyčelnice devátileštík** (*Dentaria enneaphyllos*) a **kyčelnice cibulkonosná** (*Dentaria bulbifera*), **svázel vončík** (*Galium odoratum*), [hrachor jarní](#) (*Lathyrus vernus*) a **pitulník žlutý** (*Galeobdolon luteum*). Na přelomu jara a léta vykvétají řada druhů trav, zejména **strdivka jednokvětá** (*Melica uniflora*), **kostřava lesní** (*Festuca altissima*) a ječmenka evropská (*Hordelymus europaeus*). Místy se vyskytuje **másláčkovnice vytrvalá** (*Lunaria rediviva*), chráněná **lilie zlatohlavá** (*Lilium martagon*) a na Ralském vrchu pak i vzácná **kapradina laločnatá** (*Polystichum aculeatum*).

Kyjelnice devátolistá. Foto: Zdeněk Patzelt

[ZPÁT NA ÚVOD](#)

Vody a jejich okolí

Přímo v potocích rostou např. **lakuňák vzplňavý** (*Batrachium fluitans*) až **hvězdodlívka** (*Callitrichia hamulata*). Podmájení stanovitě v okolí potoků (tzv. potočná luhy) jsou domovem **bledule jarní** (*Leucojum vernum*), **udatny lesní** (*Aruncus sylvestris*), **luční ušuchy orlákolistý** (*Thalictrum aquilegiifolium*) až **krabilice chlupatá** (*Chaerophyllum hirsutum*), v teplejších až středních oblastech také **kopytníku evropského** (*Asarum europaeum*), **dymnivky duté** (*Corydalis cava*) a vzácně třetí **sasanky pryskyřníkovité** (*Anemone ranunculoides*).

Porosty hvězdohvěd hřebatých v Jetřichovickém Běžci. Foto: Zdeněk Patzelt

Typickými druhy rašeliníků jsou [rojovník bahenní](#) (*Ledum palustre*), **klikva bahenní** (*Oxycoccus palustris*), **vlochyně bahenní** (*Vaccinium uliginosum*) a [suchopátr pochvatý](#) (*Eriophorum vaginatum*).

Â

V okolí Olešského rybníka v CHKO Labské pískovce se zachovaly zbytky tzv. bažinných olšin s [ostřicí prodlouženou](#) (*Carex elongata*). Na několika menších rybnících v levobřežním Ázemí (Mlýnská rybník, Taubenteich) roste jako na jediných lokalitách v České republice kriticky ohrožený **žabníček vzplývavý** (*Luronium natans*).

Žabníček vzplývavý. Foto: Petr Bauer

Labe

Pravidelně obnášovaný řík labe je domovem řady vzácných druhů, jako například **blatňky vodní** (*Limosella aquatica*), **skápiny kořenující** (*Scirpus radicans*) a zejména **drobnokvětu pobřežního** (*Corriola litoralis*) a **pustekouzlenaté** (*Lindernia procumbens*), zvláště na saském straně.

Břehový porost podél Labe hostí například **pařátka pobřežní** (*Allium schoenoprasum*), **lapepek polabskou** (*Xanthium albinum*), **mel okoličnatý** (*Butomus umbellatus*), **pálesliku louční** (*Equisetum pratense*), i **ostříčku Buekovu** (*Carex bukii*).

Na vlnkách loukách podél Labe na saském straně se vyskytuje **kávivatec louční** (*Gagea pratensis*) a **ladoňka vředelská** (*Scilla vindobonensis*).

Dolní Labe je také domovem řady teplomilných druhů, jako například **hořec žlutý** (*Picris hieracioides*), **kakostu krvavého** (*Geranium sanguineum*), **plaménku pálivého** (*Clematis recta*) a **luťuchy menší** (*Thalictrum minus*).

Drobnokvět pobřežní. Foto: Petr Bauer

ZPÁT NA ÚVOD

Na suších stanovištích se vyskytuje tzv. **ovšákový louky** s typickými druhy jako jsou **ovšákový vývětrník** (*Arrhenatherum elatius*), **zvonek rozkladitý** (*Campanula patula*) a **kopretina irkutská** (*Leucanthemum ircutianum*).

Výslunné stráně s bohatým teplomilnou kvetenou se vyskytují na nezalesněných kopcích sopečné vody (například Páleného vrchu Hofberg u Vysokých Lázní). K typickým druhům patří **válečka prapořitá** (*Brachypodium pinnatum*), **lepák lamicová** (*Agrimonia eupatoria*), **krvavec menší** (*Sanquisorba minor*), **hlaváček žlutavý** (*Scabiosa ochroleuca*), **chrpa šípková** (*Centauera scabiosa*), **jahodník trávnice** (*Fragaria viridis*), **svečep vzpřímený** (*Bromus erectus*), **pcháč bezlodyžný** (*Cirsium acaule*), **rvosenka jarní** (*Primula veris*), **devaternáček vejáčitý** (*Helianthemum nummularium subsp. obscurum*) a vzácné chráněný **vstavač mušký** (*Orchis mascula*).

Kopretinová louka u Mikulášovic. Foto: Petr Bauer

V chladnějších oblastech, zejména v levobřežních hory, se zachovaly horské louky s charakteristickými druhy **koprňák květnolist** (*Meum athamanticum*), **rdesnohad kořenec** (*Bistorta major*), **pcháček žnolist** (*Cirsium heterophyllum*), **zvoneček černý** (*Phyteuma nigrum*). Roztroušeně se vyskytuje i **podhorský smilkovník trávník**, kde kromě typických **smilky tuháček** (*Nardus stricta*) lze vzácně nalézt i **váleček lesní** (*Pedicularis sylvatica*) nebo **prhu arniku** (*Arnica montana*), a také **pastviny** s **pohádkou hřebenitou** (*Cynosurus cristatus*).

Na vlněných loukách jsou typickými druhy **pcháček zelinový** (*Cirsium oleraceum*), **dáždovník lesní** (*Angelica sylvestris*), **blatouch bahenní** (*Caltha palustris*) a **kuklík potokový** (*Geum rivale*). Rostou zde také ohrožené druhy, jako například **upolán evropský** (*Trollius europaeus*), **prstnatec Fuchsův** (*Dactylorhiza fuchsii*), **p. málkový** (*D. majalis*) a **vachta trojlistá** (*Menyanthes trifoliata*). Na opuštěných loukách nastupují tzv. **tučebníková lada** s **tučebníkem jilmovým** (*Filipendula ulmaria*), **krabilice chlupatou** (*Chaerophyllum hirsutum*) a **vrbinou obecnou** (*Lysimachia vulgaris*).

Vzácně jsou v zemi stálá vlněná louky bezkolencová louky, jejichž pozůstatky se zachovaly zejména v jižních Čechách na kontaktu s leským stále jedohořím. Na nich se vyskytují i mělo být vlněná louka druhy, jako například **ocún jesenní** (*Colchicum autumnale*), **hadá mord názká** (*Scorzonera humilis*) a nenápadná kapradina **hadilka obecná** (*Ophioglossum vulgatum*).

UpolÃn evropskÃ½. Foto: Petr Bauer

[ZPÄT NA ÚVOD](#)

NepÅ™vodnÃ druhy

PodÃ©l Labe se Å¡íÅ¾í napÅ¾. **hulevnÃk nejtuÅ¾ek; (Sisymbrium strictissimum)**, **Å¡íÅ¾ovÃk rozvÄ¶tvenÃ½; (Rumex thyrsiflorus)**, a takÃ© invaznÃ druhy jako **dvouzubec Ä°ernoplodÃ½; (Bidens frondosa)**, [**slunečnice topinambur; \(Helianthus tuberosus\)**](#) a zejmÃ©na **netÃ½kavka Å¾ilÃ¡znatÃ; (Impatiens glandulifera)**, [**kÅ¡atlatska japonskÃ; \(Reynoutria japonica\)**](#) a **k. sachalinskÃ; (R. sachalinensis)**, kterÃ© jsou intenzivnÄºlikvidovÃ¡ny pÅ¾edevÅ¾ím podÃ©l menÅ¾ich vodnÃ¢ch tokÅž na ÄeskÃ© stranÄº ÄºzemÃ. K nepÅ™vodnÃm druhÅž m oblasti patÅ¾í tÃ©cÅ¾ [**nÅ¡prstnÃk Ä°erwenÃ½; \(Digitalis purpurea\)**](#), kterÃ½ je zde masovÄº rozÅ¾álen na pasekÅžich a patÅ¾í dnes jiÅ¾ k typickÅ½m druhÅž m oblasti, stejnÄº jako pÅ¾vodnÃº asijskÃ; **netÃ½kavka malokvÄ¶tÃ; (Impatiens parviflora)**.

Netříkavka klenová je znata i značně významnou vodní rostlinou.

[ZPĀT NA Úvod](#)

Zajímavosti

Velkou raritou Českého zemí je významný dvou atlantských druhů kapradin z řady bříznatcovitých (Hymenophyllaceae) - bříznatce kentského a vlnatce tajemného.

Â

Bříznatec kentský (*Hymenophyllum tunbrigense*) představuje nejslavnější rostlinu Českého zemí a významnou vodní rostlinu. Byl nalezen poprvé v roce 1847 na České straně řeky Teplé v oblasti Širokého dolu u obce Kamenice nad Lipou. Významná byla i jeho nálezy v oblasti řeky Ohře u města Mostu. Dnes již neexistuje žádá významná lokalita, kde by se mohly objevit nové populace. Významnou roli hrála výroba papíru z kapradin v Mostě a v Karlových Varech.

Blážnatec kentský. Foto: Archiv Správy NP ČR

VIJÍskatec tajemný (*Trichomanes speciosum*) byl v Českosaském významném objeven teprve v roce 1993 v soutěsce Suché Kamenice u Hřenska, a to jako na prvním místě ve stále jedné Evropě. Zajímavostí je, že tento druh se zde vyskytuje pouze ve stádiu tzv. prvoklíku (gametofytu).

VIJÍskatec tajemný. Foto: Václav Sojka

[ZPÁT NA Úvod](#)

- 4811 zobrazení